

MINSTEPRISER PÅ TORVSTRØ.

Til utskrift av Kontrollrådets forhandlingsprotokoll.

Av ingeniør A. Ordning.

I utskriften av forhandlingene forekommer et citat av stortingsmann Thorviks uttalelse i saken, nemlig:

«Dessuten bør en fastsettelse av minstepriser for torvstrø skje efter varens kvalitet, særlig tørrhetsgraden. Utgangspunktet må være at hver balle i upresset tilstand skal inneholde et visst volum.»

Heri må man være enig; men så kommer videre:

« — — og prisene bør så settes særskilt for torvstrø og torvmuld efter vekten, således at fabrikken får en lavere pris for de baller som har en stor vekt, enn for de baller som har liten.»

Dette å betale torvstrøet efter ballens vekt, vilde være riktig hvis alle våre torvtrøfabrikker hadde torv av samme vekt ved en bestemt tørrhetsgrad. Herr Thorvik har ikke vært opmerksom på at 1 kbm. torvstrø fra f. eks. en fabrikk i Østfold veier omtrent det halve av 1 kbm. torvstrø fra en fabrikk på Hedemarken ved samme tørrhetsgrad, og opsigningsevnen pr. balle blir omtrent den samme.

Det vil således være meget urettferdig at den ene av disse nevnte fabrikker skal få en meget høyere pris for sitt strø enn den annen, da jo torvstrøet er omtrent like meget verd.

Derimot bør, som også torvstrøfabrikantene har foreslått, torvstrøballene være av ens kubikkinnhold. Reguleringen av tørrhetsgraden sørger konkurransen fabrikkene imellem for, hertil kommer at strø av høit vanninnhold alltid er dyrere å produsere og koster mere i transport.

 NY JORD.

1908—1933.

DEN 13. februar i år feiret selskapet «Ny Jord» sitt 25. års jubileum med foredragsmøte og fest i Oslo handelsstands lokaler. Det var en representativ forsamling med kongen og kronprinsen i spissen, som var møtt frem for å feire bureisingens banebrytere. «Ny Jord»s formann, hr. *statsråd Mellbye*, redegjorde under foredragsmøtet for selskapets start og utvikling, og etterpå holdt *konsulent Gjelsvik* foredrag om selve bureisingarbeidet.

Til festen var kongen og kronprinsen innbudt, og dessuten representanter for Oslo kjøpmannsforening, Norges handelsstands forening, Oslo håndverks- og industriforening, Sjømannsforeningens fellesfor-



Statsråd Joh. E. Mellbye.

ening, Norges bondelag, Selskapet for Norges Vel, Noregs ungdomslag og Det norske myrselskap.

Festkomiteens formann, *kjøpmann Rosenberg*, ønsket velkommen, dessuten var det taler av *statsråd Mellbye*, for kongen, av *kongen* for «Ny Jord»s styre, av *statsråd Mellbye* for stifterne, av formannen i Oslo kjøpmannsforening *kjøpmann Torgersen* for «Ny Jord», av *professor Moen* for statsmaktene og av *statsråd Fife* for pionerene i bureisingsarbeidet, spesielt ydet han konsulent Gjelsvik en varm hyldest.

I det vakre jubileumshefte som selskapet har sendt ut, vil man finne en utførlig omtale såvel av selskapets historikk som virke i de



Konsulent E. Gjelsvik.

år som ligger bak. Et 25 års jubileum er imidlertid en så viktig merkepel, og det arbeide som Ny Jord har utført er så betydningsfullt, at det sikkert vil interessere også vårt tidsskrifts lesere å få et kort omriss av selskapets historie og virksomhet.

Så rart som det kanskje høres ut for mange, blev initiativet til den forening som senere blev Ny Jord, nemlig «Selskapet til emigrasjonens innskrenkning», tatt av Kristiania Kjøbmandsforening. På et møte i nevnte forening i oktober 1907 holdt overrettssakfører J. Fr. Klinkenberg et foredrag «Om Emigrasjonen og Midler til dens Modarbeidelse». Efter foredraget vedtok møtet en resolusjon til Handelsstandens fellesforening om å sam-

menkalle representanter for en rekke organisasjoner for om mulig å få dannet en landsforening med formål å motarbeide utvandringen.

Handelsstandens fellesforening imøtekom resolusjonen og innbød til møte den 10. februar 1908, og på dette møte blev det bestemt å nedsette en 5 manns komite av representanter fra forskjellige organisasjoner som skulde arbeide med saken. Komiteens sammensetning blev følgende:

Grosserer Alf Bjercke (Handelsstandens fellesforening).

Godseier Johan E. Mellbye (Selskapet for Norges Vel).

Landbruksskolebestyrer Olav Sendstad (Norsk Landmandsforbund).

Snekermester B. B. Svenberg (Håndverks- og Industriforeningen).

Commander Harold Lundh (Sjømandsforeningens fellesforening).

Komiteen gikk straks i gang med oppgaven, og fremla et forslag til arbeidsprogram som førte til at «Selskapet til emigrasjonens innskrenkning» blev dannet den 22. juni 1908. Foreningens styre blev den nedsatte arbeidskomite med godseier Mellbye som formann, og arbeidet blev satt i gang fra 1909 av.

Foruten opplysningsarbeide vedkommende emigrasjonsforhold optok selskapet arbeidet med anvisning av jord og fremme av binæringene, hjemlig byggeskikk på landsbygden, revisjon av emigrasjonslovgivningen m. v. Først senere kom spørsmålet om direkte bureising op, foranlediget av et foredrag om «Myr dyrkning og nyrydning» som statsråd Mellbye holdt på Det norske myrselskaps årsmøte i 1911. Mellbyes foredrag gav støtet til innsamlingen av «Myr dyrkningsfondet» under Det norske myrselskap og administrert av et styre valgt

av Emigrasjonsselskapet og Myrselskapet. «Myrdyrkningsfondet» — oprinnelig på ca. 20,000 kroner — skulde vesentlig benyttes til innkjøp av større udyrkede myrstrekninger for opdyrking og utstyking til mindre, selvstendige gårdsbruk. Det første felt blev innkjøpt allerede 1911 i Nærøy og det første bureisingsbruk reist straks efter. Man fant imidlertid snart ut at den virksomhet som her var påbegynt, vilde løses best av et selvstendig selskap, og «Selskapet til emigrasjonens innskrenkning» blev derfor i november 1915 omorganisert til selskapet «Ny Jord», og «Myrdyrkningsfondet» blev overlatt dette selskap. Den beskjedne begynnelse i 1911 gav imidlertid støtet til den senere så omfattende bureising som



Sekretær G. H. Paulsen.

Ny Jord har arbeidet videre frem på en så ypperlig måte. Ny Jord eier nu ca. 90,000 mål dyrkningsjord, og der er allerede reist vel 200 nye bruk og ca. 150 bruk er under arbeide i de forskjellige deler av landet. Det er et stort resultat å kunne se tilbake på i løpet av en forholdsvis kort tid, og det arbeide som ligger bak, avtvinger den største respekt.

En vesentlig del av æren for det resultat som er opnådd, tilkommer Ny Jords energiske og dyktige konsulent, hr. *Eystein Gjelsvik*, som har ledet bureisingsarbeidet siden 1917. Bureising er et vanskelig arbeide, der kreves både faglig innsikt og evne til nøktern vurdering av en rekke forskjelligartede spørsmål. Hr. Gjelsvik forener disse egenskaper med den handlekraft og det pågangsmot som er nødvendig for å gi sig i kast med den ofte ubekvemme villmark som skal omskapes til fruktbar kulturjord. Den utmerkelse som hr. Gjelsvik fikk ved selskapets 25. års jubileum — *kongens fortjenstmedalje i gull* — var meget vel fortjent. Ved siden av konsulent Gjelsvik står Ny Jords dyktige sekretær, herr *G. H. Paulsen*. Med disse to herrer i spissen for det faglige arbeide har man den beste garanti for at bureisingsvirksomheten ledes efter sunde prinsipper. Formann i styret har hele tiden vært statsråd *Johan E. Mellbye*, som alltid like interessert *taler og virker* for bureisingen og for sine kjære venner bureiserne. De øvrige medlemmer av Ny Jords nuværende styre er kjøpmann *C. B. Rosenberg*, borgermester *Jakob Høe*, professor *Olav Moen* og bonde *Trond Vigerust*.

Det norske myrselskap vil i anledning av jubileet få lykkønske Ny Jord og dets menn med det gode resultat som hittil er nådd, og samtidig få uttale ønsket om en fortsatt rik fremgang for selskapets landsgagnlige virksomhet.

*Til
Myrselskapets medlemmer!*

Vi tør inntrengende henstille til våre medlemmer å betale forfallene årskontingent nu. Det vil fremgå av regnskapet for 1933, som er offentliggjort i dette hefte, at utestående kontingent for 1933 og tidligere år utgjør i alt kr. 1,020,00 (se side 50). Det har ganske meget å si for selskapet at restansene blir innbetalt, da man har regnet med disse penger ved budgettets opstilling. Vi sender nu ut postanvisninger til samtlige som står skyldig for medlemskontingent, og håper at anvisningene må bli returnert i påtegnet stand. Skulde spesielle forhold gjøre det særlig vanskelig å betale, er vi takknemlig for å få meddelelse herom.

Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft

avholder sin 40. riksutstilling i Erfurt, Thüringen, i tiden 29. mai til 3. juni 1934. Utstillingen omfatter foruten det egentlige landbruk også det dermed forbundne håndverk og industri både i eldre og nyere tid. Utstillingen vil med andre ord gi et samlet billede av den tyske bondekulturs utvikling og likeså en ypperlig mønstring av hele det tyske landbruk av idag.
